

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2008. gada 28. aprīlī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneši Kaspars Balodis un Viktors Skudra,

sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Kuldīgas rajona Alsungas pagasta padomes (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (Pieteikums Nr. 16/2008), kā arī pieteikuma papildinājumu (*saņemts Satversmes tiesas kancelejā 2008. gada 23. aprīlī, Reģ. Nr. 147*),

k o n s t a t ē j a :

1. Pieteikuma iesniedzēja apstrīd Ministru kabineta 2007. gada 4. septembra noteikumu Nr. 596 “Noteikumi par vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu” Pielikuma II. sadaļas 42. punkta vārdu “Alsungas pagasts” (turpmāk – apstrīdētā norma) atbilstību:

- 1) Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 2. pantam, kā arī 101. panta pirmajai daļai;
- 2) 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – Harta) 3. panta pirmajam punktam, 4. panta ceturtajam punktam un 5. pantam;
- 3) likuma “Par pašvaldībām” 21. panta 4. punktam;

4) likuma "Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu" 8.¹ pantam;

5) Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta otrajai, trešajai un ceturtajai daļai.

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu lieta par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmes un likumu normām ir piekritīga Satversmes tiesai.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 6. punktu lieta par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Hartai ir piekritīga Satversmes tiesai.

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 7. punktu pašvaldības dome (padome) ir tiesīga iesniegt pieteikumu par Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. un 6. punktā minēto lietu ierosināšanu.

Vienlaikus Satversmes tiesas likuma 19. panta pirmā daļa paredz, ka pašvaldības dome (padome) pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai tad, ja apstrīdētais akts aizskar attiecīgās pašvaldības tiesības. Satversmes tiesa ir secinājusi, ka, lemjot par to, vai pašvaldības dome (padome) ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ir jāvērtē, vai Pieteikuma iesniedzēja ir pamatojusi viedokli, ka apstrīdētais akts aizskar attiecīgās pašvaldības tiesības, proti, vai:

a) no tām normām, atbilstība kurām tiek apstrīdēta, izriet tiesības konkrētajai pašvaldībai,

b) apstrīdētā norma aizskar šīs tiesības, proti, rada pašvaldībai kādas nelabvēlīgas sekas (*sk.: Satversmes tiesas 2008. gada 16. aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2007-21-01 5. punktu*).

4. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā par lietas ierosināšanu jānorāda pieteikuma juridiskais pamatojums. Līdz ar to pieteikumā nepieciešams juridiski pamatot apstrīdētās normas

neatbilstību katrai no pieteikumā norādītajām augstāka juridiskā spēka tiesību normām.

Savukārt no Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 19. panta pirmo daļu izriet, ka pašvaldības domes (padomes) pieteikumā vienlaikus ir jāpamato, ka minētās normas aizskar konkrētās pašvaldības tiesības.

5. Pieteikumā formulēts prasījums par apstrīdētās normas atbilstību Hartas 5. pantam, kas paredz, ka *“vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referenduma palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts.”*

Pieteikuma papildinājumā ir sniegts pamatojums viedoklim, ka no minētās Hartas normas Pieteikuma iesniedzējai izriet tiesības tikt pienācīgā kārtībā uzklaustītai jautājumos, kas skar tās teritorijas robežu izmaiņas. Pieteikumā un tā papildinājumā ir sniegts pamatojums viedoklim, ka šīs tiesības Pieteikuma iesniedzējai neesot nodrošinātas.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas atbilstību Hartas 5. pantam atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas un 19. panta pirmās daļas prasībām.

6. Pieteikumā formulēts prasījums par apstrīdētās normas atbilstību Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta trešajai un ceturtajai daļai, kas noteic:

“(3) Pēc administratīvi teritoriālā iedalījuma projekta apstiprināšanas, pamatojoties uz vietējo pašvaldību lēmumiem, Ministru kabinets nosaka tādas novada administratīvās teritorijas, kur apvienotās vietējās pašvaldības iekļaujas administratīvi teritoriālā iedalījuma projektā noteiktajās attiecīgā novada robežās.

(4) Ministru kabinets, pamatojoties uz administratīvi teritoriālā iedalījuma projektu, izdod noteikumus par vietējo pašvaldību administratīvi

teritoriālo iedalījumu (turpmāk — administratīvi teritoriālā iedalījuma noteikumi), kuros nosaka:

1) novadu administratīvās teritorijas, norādot, kuri novada pagasti un kuras novada pilsētas veido katra novada administratīvo teritoriju; [...]”

Pieteikuma papildinājumā ir sniegts pamatojums viedoklim, ka minētās normas nosaka procesuālo kārtību, kādā veicama administratīvi teritoriālā reforma, un paredz attiecīgajai pašvaldībai tiesības, lai reforma notiktu atbilstoši šai procedūrai, citastarp tās gaitā pienācīgi nodrošinot pašvaldības viedokļa uzklauššanu un tās līdzdalību reformu procesā ar mērķi izveidot tādas novadu pašvaldības, kas patiešām atbilst Administratīvi teritoriālās reformas likuma 10. pantā noteiktajiem kritērijiem. Pieteikumā un tā papildinājumā ir sniegts pamatojums viedoklim, ka, pieņemot apstrīdēto normu, likumā noteiktā procedūra neesot ievērota.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas atbilstību Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta trešajai un ceturtajai daļai atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas un 19. panta pirmās daļas prasībām.

7. Pieteikumā un tā papildinājumā norādīts, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 1. un 2. pantam, kā arī 101. panta pirmajai daļai.

7.1. Pieteikuma iesniedzēja norāda uz to, ka no Satversmes 1. panta izriet tiesiskas valsts princips. Pieteikuma papildinājumā ir norādīts uz Satversmes 1. pantā nostiprināto demokrātiskas valsts principu kopsakarā ar Hartas 5. pantu. Satversmes tiesa ir secinājusi, ka “no Satversmes 101.panta otrās daļas pirmā teikuma kopsakarā ar Satversmes 1. pantu izriet pašvaldības princips, kas aptver minimālo prasību kopumu attiecībā uz vietējās pašpārvaldes organizāciju demokrātiskā tiesiskā valstī” (*Satversmes tiesas 2008. gada 16. aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2007-21-01 8. punktu*). Sniedzot pamatojumu viedoklim par apstrīdētās normas neatbilstību Hartas 5. pantam, Pieteikuma iesniedzēja vienlaikus ir sniegusi viedokli arī par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 1. pantam.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 1. pantam atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas un 19. panta pirmās daļas prasībām.

7.2. Pieteikuma papildinājumā ir norādīts uz apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 2. pantam, kā arī uz to, kādas tiesības no Satversmes 101. panta izriet pilsoņiem. Taču Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi juridisko pamatojumu tam, kādas tiesības no minētajām normām izriet pašvaldībai un kā izpaužas apstrīdētās normas neatbilstība tām.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 2. pantam un 101. panta pirmajai daļai neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19. panta pirmās daļas prasībām.

8. Pieteikuma iesniedzēja formulējusi prasījumu par apstrīdētās normas atbilstību Hartas 3. panta otrajam punktam un 4. panta ceturtajam punktam, tomēr nav sniegusi juridisko pamatojumu nedz tam, kādas tiesības Alsungas pagasta padomei konkrētajā gadījumā izriet no šīm normām, nedz arī tam, kā izpaužas apstrīdētās normas neatbilstība šīm Hartas normām.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas neatbilstību Hartas 3. panta pirmajam punktam un 4. panta ceturtajam punktam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19. panta pirmās daļas prasībām.

9. Pieteikuma iesniedzēja formulējusi prasījumu par apstrīdētās normas atbilstību likuma "Par pašvaldībām" 21. panta 4. punktam kopsakarā ar likuma "Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu" 8.¹ pantu. Taču Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi minēto normu juridisku izvērtējumu sistēmiskā kopsakarā ar Administratīvi teritoriālās reformas likumu. Nav gūstams ieskats, kādas tiesības konkrētajai pašvaldībai likuma "Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu" 8.¹ pants noteic administratīvi teritoriālās reformas gaitā, kuru regulē speciāls likums.

Līdz ar to pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums attiecībā uz apstrīdētās normas neatbilstību likuma "Par pašvaldībām" 21. panta 4. punktam

un likuma "Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu" 8.¹ pantam. Attiecībā uz šo prasījumu pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19. panta pirmās daļas prasībām.

10. Pieteikumā formulēts prasījums par apstrīdētās normas atbilstību Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta otrajai daļai, kas noteic: *"Līdz administratīvi teritoriālā iedalījuma projekta apstiprināšanai novada administratīvo teritoriju nosaka Ministru kabinets, pamatojoties uz vietējo pašvaldību lēmumiem un pozitīvu Administratīvi teritoriālās reformas padomes atzinumu"*.

Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta pirmā daļa paredz: *"Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija konsultējas ar vietējām pašvaldībām un izstrādā vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālā iedalījuma projektu (turpmāk — administratīvi teritoriālā iedalījuma projekts), kuru apstiprina Ministru kabinets."*

10.1. Kā tas norādīts arī pieteikumā ietvertajā lietas faktisko apstākļu izklāstā, apstrīdētās normas pieņemšanas laikā bija spēkā administratīvi teritoriālā iedalījuma projekts – Ministru kabineta 2006. gada 28. jūnija rīkojums Nr. 478 "Par vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālā iedalījuma projektu" (2007. gada 31. maija rīkojuma Nr. 333 redakcijā). Nedz pieteikumā, nedz tā papildinājumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, ka Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta otrā daļa Alsungas pagasta padomei noteiktu kādas tiesības arī pēc tam, kad administratīvi teritoriālā iedalījuma projekts ir apstiprināts.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas neatbilstību Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta otrajai daļai neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19. panta pirmās daļas prasībām.

10.2. Pieteikuma papildinājumā norādīts arī uz apstrīdētās normas neatbilstību Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta pirmajai daļai, taču šāds prasījums pieteikumā nav formulēts.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu

Satversmes tiesas 2. kolēģija

n o l ē m a :

1. Ierosināt pēc Kuldīgas rajona Alsungas pagasta padomes pieteikuma (Pieteikums Nr. 16/2008) lietu “Par Ministru kabineta 2007. gada 4. septembra noteikumu Nr. 596 “Noteikumi par vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu” Pielikuma II. sadaļas 42. punkta vārdu “Alsungas pagasts” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantam un Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta trešajai un ceturtajai daļai”.

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – līdz 2008. gada 2. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai savu atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt pēc Kuldīgas rajona Alsungas pagasta padomes pieteikuma (Pieteikums Nr. 16/2008) lietu daļā par Ministru kabineta 2007. gada 4. septembra noteikumu Nr. 596 “Noteikumi par vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu” Pielikuma II. sadaļas 42. punkta vārdu “Alsungas pagasts” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 2. pantam un 101. panta pirmajai daļai, 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartas 3. panta pirmajam punktam un 4. panta ceturtajai daļai, likuma “Par pašvaldībām” 21. panta 4. punktam, likuma “Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu 8.¹ pantam un Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.¹ panta otrajai daļai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris